

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponkint.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fil. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

dr. Franciscy Lajos.

Társszerkesztő:

dr. Kaszala János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.

Hirdetések árai: Egy háromhasábos petitsor ára 16 fillér.

Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fil.

Vármegyei ügyek.

Tisztújítási hangulat.

Nyitramegye törvényhatósági bizottságának október hó 30-án tartott rendes őszi közgyűlésén vasuti ügyek és vadászati jogbérletek alkották a tárgysorozat uralkodó pontjait.

Ki is tett magáért ezen közgyűlés alkalmából ugyancsak a vasút, mely tömegesen hozta Nyitrára a tisztviselőket és ezek párthiveit, a kik a népes közgyűlést szokatlanul látogatottá tették. Megeredt a vadászat is a megüresedő állásokra, jogos és jogtalan ambíciók, méltányos és méltánytalan kívánságok kerültek szemtől-szembe egymással, s mint előcsatározást folytató csapatok megejtették az erőmérkőzés első próbáját.

A helyzet a tisztújításra nézve ezidő szerint nagyon bizonytalan. Az erőpróbák a kulisszák mögött mentek végbe és jó részben inkább csak amolyan tapogatózások voltak, semmint döntő mérkőzések.

Mi lesz, hogy lesz, ki tudná azt most, a részletekre kiterjedőleg megmondani. Vannak, a kik arra esküsznek, hogy változatlanul marad minden az egész vonalon, vannak a kik meglepetés számba menő változásokról tudnak beszélni. Tény az, hogy a tisztviselői kar hangulata az, hogy a tisztviselői kar hangulata nyomott volt, a nem tisztviselőké pedig kedvetlen. Lelkesedést ezen a közgyűlésen delevillanyos árammal sem lehetett volna kelteni.

A tisztviselőkre rossz hatást gyako-

rolt az az előkészületlenség, melyben a tisztújítás ügye még mindig leledzik. A liberális érában már hónapokkal a vármegyei restauráció előtt, minden állás nagy kegyesen oda volt ígérve, a főispán egy-két intimusával tanácskozva, s a klikkek érdekeivel számolva, összeállította a listát, s nem volt hatalom, mely ezt a főispáni hivatalosztást meghiúsítani képes lett volna. Ma már egy kissé mégis másképp megy a dolog, bár még mindig nem úgy, a hogy kellene.

A közönség állásfoglalását, jogos kívánságait érdekeinek szempontjait figyelmen kívül hagyani a jelenlegi nemzeti kormány uralma alatt teljes lehetetlenség. A kormánysszellem néző pontjait a közszolgálat követeléseivel, a kormányt és a jelenlegi politikai rendszert támogató és fentartó vármegyei közönség várakozását a személyes érdekek ágas-bogas csomójával úgy összeegyeztetni, hogy a közügy kárt ne szenvedjen: kötelesség, de nem könnyű feladat.

Ez az oka annak, hogy a tisztújítás kérdése a részletekben még mindig nincs tisztázva, de sőt még kellőképpen előkészítve sincs.

Nem csoda ennél fogva, hogy a tisztviselők, a kik nem igen szokták meg azt, hogy sorsukról a vármegyei közönség rendelkezék, némi idegességgel nézik az ügy vajadását, s a bizonytalan helyzet hatása alatt nyomott kedélyhangulatban leledzenek. Pedig a vármegye közönségének esze ágában sincs önkényeskedni

akár az egész tisztviselői karral, akár annak egyes tagjaival szemben. Lelkiismeretbe vágó dolog az, hogy az a közönség, melyet a tisztviselő az ő tudásával és erejével szolgál, kenyeret adjon a tisztviselőnek, gondoskodik a jövőjéről és neki, ha kell, oltalmat is nyújtson.

Talán semmiben sem lelkiismeretesebb a publikum, mint ennek a kötelességnek a teljesítésében. A Kostyál Pálok esete, melyben egy ártatlan tisztviselőt sujtott a félrevezetett vármegyei közönség ítélete, hála Istennek a ritkaságok közé tartozik, sőt ma már nem is lehetséges. A közönség a kimélet és elnézésben talán egész a túlságig megy. *Csak egyben nem lehet kiméletes és elnéző: s ez a hazafiúi becsület.*

A ki az ország alkotmányos rendjét, melyen a haza egész jóléte nyugszik, semmibe sem vette, a ki nem is kényserből, hanem szerepvivőleg közreműködött ennek a rendnek a teljes telforgatásához, *az vármegyei tisztviselő nem lehet.* E körül forognak most azok a személyi kérdések, melyekre nézve döntő megállapodás mindez ideig létre nem jött.

A vármegye közönségének nem szabad tágítania attól a követeléstől, hogy ezek a kérdések a fentebb körvonalozott elv szerint, a mai nemzeti politika szellemében oldassanak meg.

A közgyűlés.

Ilyen hangulatok és hangulatárnyalatok borongó ködében, melyet a kicsillanó meleg őszi

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

Ember.

Irta: Jászai Mari.

Lapunk eredeti, jogositott közleménye.

A leánya nálam szolgált és meglátogattam őket egyszer Baracskán; onnan ismertem. Évek mulva ujult meg barátságunk, mikor meghallottam, hogy idebenn, Budapesten, egy istállóban fokszik beteg. Kocsis volt egy mézárósnál; egypár nappal azelőtt a vásárcsarnok jeges járdáján, amint egy borjút vitt be a vállán, elcsúszott, elesett és azóta esténként „nyög” — mondta a leánya.

Orvost küldtem hozzá; három bordacsontja volt betörve. Kórházba vitték, ott látogattam meg és állithatom, hogy soha, sem azelőtt, sem azóta életemben, olyan boldog embert nem láttam, mint az öreg Barsi Jánost abban a tiszta ágyban, abban a napsugaras szobában. Alig mert hinni a boldogságában! Mivel szolgált ő rá, hogy őtet így „kényeztessék”.

Egy-két narancsot hámoztam ott neki, meg a tőle jobbra-balra fekvő szomszédjainak, miközben csöndesen beszélgettünk.

— Aztán volna-e még valami kívánsága, e

mellé a nagy boldogság mellé, János bácsi? — faggattam tréfásan és játszám, hivatásomhoz képest, egy kicsit, a jó tündér nénit. Persze csak afféle ütött-kopott fakó tündért, nem ifjú, sugárból szótt, fátyolban lebegő mindenható tündér-királynőt, aki szerelmes ifjú párokat örök tavasszal ajándékoz meg — csak szegény, prózai öregecske tündért, aki igaz hogy villámon, de csak 6—6 krajcárért röppített magát kívánsága szerinti távolságokra és öreg védecét legfőleg egy jótékony konflison szállítatja a tündér-palotájába, a Szent István-kórházba; miután előbb a jó orvos uraknál illendően bekönyörögte.

— Az én kívánságom, — gyönyörködött a kérdésben az öreg, úgy ám! Jó is volna! Mintha azt mondta volna: Nem olyan kicsi dolog az, amit csak úgy egy szuszra teljesíteni lehet. — Az én kívánságom az volna, hogy amint itt meggyógyulok, hazamehetnék Baracskára, aztán kanalizhatnám az öregem-főzte rántott leveket! — és úgy nézett rám, mint a ki érzi, hogy ő most akkorát kívánt, amit senki sem bir teljesíteni!

— Hiszen az adósságom, amiért bejöttem szolgálni még nem fogyott le!

Nos, ennek az „adósságnak” történetét akarom én itt elmondani.

*

Nagy gazda volt Barsi János Baracskán, Fehérmegyében. Szép kőháza, gyönyörűen művelt szőlői, szántóföldei és olyan szép lovai voltak, a melyekre nem csak ő, de az egész falu büszke volt.

Boldogan élt több milliónyi testvérével együtt szép hazánkban Barsi János gazda, — amikor a balvégzet rábocsátott a mi gyanutlan népünkre két akkora veszedelmet, melyeknek egyike is untig elég lett volna, hogy öngyilkosságba sodorja.

A kezébe adta a rettenetes „váltót” és az undorító pálinkát!

A paraszt kerges kezébe a subtilis gyilkot, a váltót!

Nagy távolságok legyőzésére szolgáló, éles elmével dolgozó, éles elmével kiélesített szörnyű fegyvert adtak, az ekeszarvához szokott egyszerű tenyérbe.

Olyan ártatlan, olyan behízelt formában jött ez a csapás — ki ijedt volna meg tőle!

— Egy szelet papirosra aláírt kend és kapja a parázs-pénzt a takarékból.

Jött is a gyanutlan Barsi Jánosra a sógora, a bátyja, a komája — meg aki érte — és irta az együgyű népet a váltót szorgalmatosan.

De mert a csapás sohasem jön egyedül,

napsugár sem birt elosztani, nyitotta meg a közgyűlést Markhot Gyula főispán, a ki megnyitó beszédeben a kiegyezésről és az alkotmánybiztosítékokról emlékezett meg.

Örömmel és meglepődéssel fogadja az ország — mondotta — azokat a közjogi és közgazdasági intézményeket és megállapodásokat, melyeket kormányunknak létesítenie, illetőleg előkészítenie sikerült. Alkalmaságnak látszanak ezek a javaslatok arra, hogy megvessék a békés munkálkodás alapjait.

Helyes volt megemlékezni a kiegyezésről, melynek tárgyalásai alatt kormányunk igazán nagy munkát végzett. Mindazonáltal a közgyűlés bizony nem igen melegegett fel ennek a tárgynak a megérintésétől, mert hiszen mindnyájan tudjuk, hogy a kiegyezést egy szerencsétlen kényszerhelyzet tukmálta ránk, s azt nagyobb bajok elhárítása okáért kénytelenek vagyunk elfogadni, mint kisebb rosszat.

Azután a tisztújításra nézve tett előterjesztést a főispán oly értelemben, hogy az még a karácsonyi ünnepek előtt, december 19-én tartassék meg. A közgyűlés ehez hozzájárult.

Közigazgatási ügyek.

Az árvaszéki elnöknek időszaki jelentésében, mint új pont szerepel az, hogy az árvapénzek elhelyezését illetőleg a gazdák biztosító szövetezete tette a legelőnyösebb ajánlatot. — A vármegyei pótdólok kezeléséről intézkedő szabályrendeletbe új pont gyanánt vétetik be, hogy a ki legalább 200 k. egyenes adót fizet, az közvetlen adófizetőnek tekintessék. — Az anyakönyvi kivonatok és családi értesítőkért szedhető díjak a községek háztartási céljaira fordíthatók. Bélyegjegyek ezen díjak fejében nem engedélyezhetők.

Nagyobb vita keletkezett a belapataikai, csávoji és temesi vadászati jogok bérbeadásának ügyénél. Rudnay István kifogásolta azt, hogy az említett községek vadászati jogát az árverező községi jegyző vette bérbe s hozzá még potom áron, így pl. a belapataikai 11.600 magyar holdra kiterjedő határt évi 15 koronáért. — Rudnay Istvánnak igaza volt. Inkorrekt dolog volt a jegyző versenyajánlata és az ár is nevésségesen csekély. Rudnayt azonban, az igazi alkotmánypartit, a ki megelőző napon az alkotmánypart értekezletén is részt vett, a vármegyei „alkotmánypart“ leszavazta. Látszik, hogy ennek a pártnak az elemei, mennyire szeretik egymást!

A törvényhatósági választásokat a közgyűlés folyó évi november hó 20-ára tűzte ki. Választási elnököknek kiküldöttek:

tehát jött vele a még veszedelmesebb átok, a pálinka!

A váltó csak koldussá teszi népünket, a a pálinka lealacsonyítja és megfosztja az emberiségétől. Az emberiségétől és az egészségétől!

Ez a két ujdonatuj dőghalál pusztítja a magyart, ami elől nincs menekvés, mert ahol ez pusztít, ott nem születik többé egészséges ember!

Tudok egy falut; igen nagy falu volt gyermekkoromban, a legszebb nép lakta a föld kerekében. Ma? — Aki még sohasem sirt életében és megakarja kóstolni a sós könnyű izét, az jöjjön velem, megrikatom még ha pogány is! Megmutatom neki az agyag-partokba vájt üregekben kuporgó, sápadt, beesett szemű, éhes és ijedt állattekintetű magyart, akinek ernyedő iná, vézna karjából már kifordul a kasza meg a kapa. Nincs is rá szüksége. Nincs is mit kaszálni-kapálni. Apái földje már nem az övé. Házaiból barlangokba menekült.

Az az ártatlan, lenge kis papír-szelet, meg annak a kerítője, a lelket-testet gyilkoló pálinka húzta ki alóluk.

Nem bir Magyarország annyi szanatóriumot felállítani, amennyi áldozatot a gondviselője az

Nyitra város I. ker. Kútvaszer István, II. ker. Árpási Imre, Üzbégh Deák János, Nyitraegerszeg Czobor Béla, Tormos Mérey Lajos, Ivánka Etter Kálmán, Nagy-Czétény Holényi Ferenc, Ghymes Dr. Klobusiczky Károly, Pográny Jánoky-Madocsányi Gyula, Nagy-Emőke Kracsun István, Nyitra-Ujlak Desseő Dezső, Vágújhely Dr. Paulik Sándor, Verbó Bobok Géza, Vágszerdahely Emánuel István, Ó-Tura Vanyó István, Csejthe Rexa Pál, Krakován Dr. Hasenberg Károly, Galgóc Polányi József, Újvároska Boros Sándor, Bucsnay Molitor Ferenc, Udvarnok Janecz József, Alsó-Vásárd Sándor Jenő, Jablonicz Pfauzer Lajos, Morvaőr Jabornik Ödön, Dojcs Buzinkay Pál, Szobotist Dr. Conrad István, Csásó Dr. Kálmán Antal, Szenicz Dr. Lellei Jenő, Nagy-Tapolcsány Keviczky Lajos, Pereszély Skoluda Rezső, Prasicz Bezák György, Tavarnok Wohland Ignác, Csitár id. Lelkes Zsigmond, Radosna Pullmann Andor, Privigyé Lulyák Antal, Handlova Brestyenszky Kálmán, Nyitra-Rudnó Rudnay István, Nyitra-Nóvák Hayek Vince, Bajmóc Rudnay Alajos, Gajdél Dr. Szikcsák Jenő, Tuzsina Lutonszky Mór, Nemetpróna Koncsek Iván, Érsekújvár város I. ker. dr. Ozoray József, II. ker. Rabár Endre, Tardoskéd dr. Machovics Gyula, Nagysurány Horváth Manó, Komjáth Varga János, Miava dr. Filberger Gyula, Turóluka Kubinyi József, Brezova dr. Kollányi Gyula, Krajna dr. Ötvös Béla, Holics Fodor János, Radosócz Szabó Kálmán, Vradist Allain Gyula, Unin Santó Elemér, Egbell Domokos István, Kutti Klempa Mátyás, Szakolcza dr. Uzonyi Kálmán, Farkasd Köves Kálmán, Negyed Mészáros József, Vágsellye Szentiványi Zsigmond, Magyar-Sóók Ajtics-Horváth Dezső, Tornócz Mezey Gyula, Sopornya Jókay Géza, Pöstyén dr. Fodor Kálmán, Vittencz Sándorfő Nándor, Lopassó Steiner Gyula, Nagy-Kosztolány Hönig Ferenc, Chinován Perényi József, Nagy-Bossány Leidenfrost Károly, Bélaudvarnok Kelecsényi Béla, Nyitra-Zsámbokréth br. Friesenhof Gergely.

Sárfő község azon határozatát, melynek értelmében a vadászati jog Leonhardi Curtz nagybirtokosnak 20 évre 200 koronáért oly kikötéssel adatik bérbe, hogy nevezett bérbevevő köteles a sárfői róm. kath. iskolát 3 ik tanteremmel bővíteni, a tanítói lakot felépíteni, s ezen felül az ezen idő alatt felmerülő templomjavítási költséget is fedezni, a törvényhatósági bizottság jóváhagyta.

Vasuti ügyek.

A nyitra-lévai vasútra a törvényhatósági bizottság már régebben 200.000 K.-t szavazott meg bizonyos kikötésekkel. Ezeket a kereskedelmi miniszter ugyancsak megtizedelte. Így el nem fogadta azt, hogy a vasut a legjobb rendszer és a legteljesebb berendezés szerint építtessék meg. El kell ejteni azt a feltételt is, hogy az üzletvezető és a műhelyigazgatóság Nyitrán székeljen, úgyszintén a csatlakozás dolgát is.

Röviden, a vármegye a 200.000 K. ellenében

csak kedvezményes tarifa árakra tarthat igényt és követelheti azt, hogy a vasut az engedély-okiratban meghatározott idő alatt épüljön ki. A többi nézve a vármegye közönsége hallgasson és fizessen! Tagadhatatlan azonban, hogy erre a vasútra Nyitra és Verebely közötti vidékének nagy szüksége van, s ebből a szempontból a vasut létesítése vármegyénk nézve emienns közgazdasági érdek.

A vágsellye—negyedi h. é. vasut engedélyese Pongrácz Kálmán 50.000 K.-ra kérte felemelni a kildatásba helyezett 20.000 K. vármegyei segélyt. Mészáros József és Szentiványi Zsigmond felszólalásai után, a közgyűlés abból az okból, mivel a törzsrészvények jegyzése még nem érte el a törvény által megszabott számot, korábbi határozatát tartotta fenn.

Az üzbégh—radosnai vasut engedélyese Pongrácz Kálmán (semper idem) a már megszavazott 50.000 K. segélynek 35 ezer K.-val való felemelését kérelmezte. Minthogy azonban a vasuti vonal jelentőségéhez mérten már az 50.000 korona is oly összeg, mely a vasuti pótdó alap erejét nagy próbára teszi, a közgyűlés a kérelmet elutasította.

A Galgócztól Tavarnokig tervezett vasut engedélyesei erkölcsi támogatást kértek a vármegyétől, abban az értelemben, hogy az érdekeltség körébe eső községek annak idején törzsrészvények jegyzésére hajlandóvá tétessenek. A vármegye közönsége ezt a kérelmet elutasította, mert a forgalmi érdekeket már az üzbégh—radosnai vasút ügy is kielégíti.

A tárgysorozatban felsorolt községeknek vasúti hozzájárulás iránt hozott határozatai jóváhagyattak.

Vita egy bank ügyében.

Ki tudhassa azt, hogy a villamos áramot vezető sodronynak melyik helyén ugrik ki a villamos szikra? Ki sejtette volna, hogy a tárgysorozat 24-ik pontjánál, mely ezen szerény cím alatt húzódtott meg a többi tárgyak között: „Előterjesztés a vármegyei pénzek elhelyezésére szolgáló pénzügyintézetek kijelölése tárgyában“, minő érdekesítő vita fog keletkezni.

A dolog előzményei ezek. Az állandó választmány a vármegyei pénzek elhelyezésére a következő intézeteket jelölte ki: Nyitrai Takarékpénztár, Hitelbank, Iparbank, Népbank, Vágsellyei Takarékpénztár, Központi Hitelszövetkezet. Kimaradt e szerint az ötödik nyitrai pénzügyintézet a Nyitrai Kereskedelmi és Hitelintézet, a Thuróczyak, Kostályok, Pongráczok, minden rangú, rendű és nevezetű őshaladók bankja.

„Állam“ neki a „jövendelő“ pálinka révén szolgált!

Ez olyanforma gazdálkodás, mintha én az egyik kezemmel a Dunába hajgálnám a tulajdon gyermekeimet, akik nekem a kenyeret keresik; a másikkal pedig — nagy költséggel — minden ezrediket kihalásznám. — Mert a pálinka vérel él!

Elégeti annak véré, aki megiszza.

Bizony „megesszük mi a gabonánkat füvében“. Megisszuk a testvéreink véré a pálinkaért befolyó adó alakjában; azután minden ezrediket nagy költséggel felapoljuk!

Én úgy érzem, hogy nekem városról-városra, faluról-falura és ott házról-házra kellene száguldanom és szegény megmérgezett testvéreim fülebe sikoltanom: „Térjetez észre, míg nem késő! Feljetez, irtóztatok a pálínká, mely kiszívja testekből az erőt, lelketekből a becsületet! Hát nem látjátok szerencsétlenek, hogy aki nektek azt a pokoli tüzet árulja, — aki már tanyáról-tanyára szekereken utánnatok hordja és a gabonátokért becsereéli! — az maga azt a mérget meg nem issza. Az az okos kereskedő maga miért nem issza a pálínkát, ha az — a te szerencsétlen, oktalan fölfogásod szerint — erőt ad?! Miért nem tanulsz a „boltos“ példáján? Láttál már

pálínkás zsidót részegen? Halálos küzdelem ez, a melyben mi veszünk el magyar véreim. De még csak nem is úgy, hogy megsajnáljon valaki, mert a pálinka előbb lealjasít bennünket. Az aljasat pedig ki óhajtja, ki becsüli? . . .

Nem hallottátok, hogy a külföldi újságok már világgá híresztelték, hogy a magyar baka azért nem bír más nemzet fiával versenyt gyalogni, azért rogyik össze hús, harmincéval, mert „bepálínkázott!“ (Bilek.)

A pálinka már kikezdte a magyar becsületet a világ előtt!

Itthon pedig az életerejét.

Ami rombolást a váltó megkezdett, azt a pálinka bevégzi rajtunk.

De a szegény ember még lehet erős, büszke és becsületes, csak a pálinka bírja hitványá tenni, mert megöli az egészségét.

Barsi János még nem ivott pálínkát. Neki még piros volt a vére, — amit a pálinka fehérre pörköl! — egyenes volt a hátgerince, büszke volt a lelke! Nem ivott pálínkát, azért birta 65 esztendő korában az egész borjút a vállán. Nem ivott pálínkát, azért birta azt a feleletet adni, amelynél büszkébbet és fényesebbet soha még egy császár sem adott. Azt felelte, mikor a má-

Kimaradt pedig azért, mert a főispán neszt vette annak, hogy az említett intézet igazgatójává dr. Kostyál Miklós ny. főjegyzőt akarják a bank intéző emberei megválasztani. De a bank is értesült a tervezett sakkhúzásról, s azért az állandó választmányba elküldötte Szúlyovszky Gusztávot, hogy ott örködjék a bank sorsa felett. Szúlyovszkyval azonban megesezt az, a mit a latin közmondás imígyen fejez ki: Interdum bonus dormitat Homerus, elszundikál olykor a jó Homér, úgy hogy Szúlyovszky figyelmét az állandó választmány tárgyalásának ez a pontja teljesen elkerülte!

Bezeg nagy riadalom támadt ebből. Az állandó választmány ülése után a bank részéről deputáció jött a főispánhoz s felajánlotta neki, hogy *kérjen bármint garanciákat* arra nézve, hogy dr. Kostyál nem lesz az intézet igazgatója — ők azokat megadják.

A főispán, a kinek nem az volt a szándéka, hogy a bank anyagi válságba sodortassék, elfogadta a garanciákat s megígérte, hogy rajta lesz, hogy a más napi közgyűlésen a Kereskedelmi Intézet is a vármegye pénzeinek elhelyezésére szolgáló bankok közé soroztassék.

Ebben az értelemben tett a közgyűlésen indítványt dr. Ozoray József, a ki kifejtette, hogy mivel azok az aggodalmak, melyek a Kereskedelmi és Hitelintézetre vonatkozólag felmerültek, az ő tudomása szerint megszűntek, ennélfogva megokolt dolog, hogy az előbbi évek gyakorlatához képest, az említett intézet is a vármegyei pénzek elhelyezésénél figyelembe véttessék. Dr. Ozoray rámutatott a bokorra, de belőle a nyulat nem ugrasztotta ki.

Ezt az élvezetet a jó sors Mérey Lajosnak szánta, a ki nyomban Ozoray után felszólalván, először is szóvá tette azt az összeférhetlenséget, mely abból keletkezett, hogy az alispán is tagja a szóban forgó pénzügyi igazgatóságának, a mi a hivatalos korrektséggel nem egyeztethető össze. Azután kérdést intézett az alispánhoz, hogy mik voltak azok az aggodalmak, melyekről dr. Ozoray említett tett, és minek kell tulajdonítani azt a váratlan fordulatot, hogy ezek az aggodalmak tegnapi-mára eloszlottak?

Az ezen kérdés által megszorított alispán segítségére — másfél éves szokás szerint — a főispán sietett, nyíltan kijelentvén, hogy lehetetlen volt reflektálni egy olyan pénzügyi intézetre, melynél a körülmények arra látszottak vallani, hogy ott a vármegye iránt ellenséges érzület nyilvánul. Ezek a körülmények azonban most már megszűntek. Turchányi alispán is felkelt és kijelen-

tette, hogy a Kereskedelmi Intézetben birt igazgatósági tagságáról még ez évi májusban lemondott.

Ezzel az érdekes tárgyalás befejeztetett, dr. Kostyál Miklós hívei leforrázva sompolyogtak ki a teremből, míg ő maga, a ki nyugdíjaztatása óta most először jelent meg a közgyűlési teremben, onnét már előbb, a jövődönnek előérzetében, elsomfordált.

A délutáni folytatólagos közgyűlés az alispáni jelentést és a tárgysorozat többi pontjait tárgyalta le.

Mi van az 1848-ik XX. tvcikkben ?

V.

A míg a protestans főrendek az 1848-ik XX. tvcik 2-ik §-ában kimondott vallási egyenlőséget és viszonyosságot úgy magyarázták, hogy a hol két különböző vallás, szabatosabban szólva, a hol a katolikus vallás a bevett vallásokkal jogi viszonyba jut, érintkezésbe jön, ott az egyiknek épp annyi joga legyen, mint másinak: addig a katolikus főpapok és világi főrendek némi tekintetben eltérő értelmet tulajdonítottak a §-nak.

Arra nézve teljes egyetértés uralkodott a katolikus és protestans főrendek között, hogy ez a § a viszonyos, az összes bevett vallásokra kölcsönösen kiható jogi helyzeteket szabályozza, de a katolikusok közül némelyek a §-t hitelvi szempontból veszélyesnek tartották, mások pedig kiolvasták belőle a katolikus egyház önkormányzatának, az autonómiának az életbeléptetését, illetőleg az erre való igényt.

Arra azonban éppenséggel senki sem gondolt, hogy a törvényben kimondott egyenlőség és viszonyosság a katolikus egyház vagyonát fenyegeti, senki sem tételezte fel, hogy ez a viszonyosság és egyenlőség a katolikus egyházi tulajdont akárcsak távolról is érintené. Ilyen vélemény sem a főrendházban, sem utóbb a Rendek tábláján, a hova a törvényjavaslat két ízben is visszakerült, el nem hangzott.

Egészen új s talán éppen ezért teljesen abszurd is Zsilinszky Mihály felügyelőnek, a kit némelyek történetirónak tartanak, az evangélikusok egyetemes gyűlésén hangoztatott az az állítása, hogy a katolikus egyházi vagyon az összes keresztényeké, s így a jogegyenlőség és a viszonyosság alapján, abból az evangélikusok is részt kívánának, mint a hogy a reformátusok is ilyen forma igényt jelentettek be.

Hitelvi szempontból, a mennyiben t. i. ez a § az egyház isteni szervezetét veszélyeztethetné,

kifogást tettek ellene s aggodalmakat nyilvánítottak a pécsi püspök Scitovszky János, Ocskay Antal kassai püspök és sokan a jelenvolt világi katolikus főrendek közül.

Ez okból Fogarassy Mihály c. püspök és nagyváradi kanonok, a ki Scitovszky és Ocskayval szemben a §-t elfogadta, annak a következő módosítását javasolta: „A hazában törvényesen bevett minden vallásfelekezetre nézve különbség nélkül, saját elvei s az egyházi szerkezet sérthetlensége mellett, tökéletes egyenlőség és viszonyosság állapittatik meg“.

A protestans főrendek a Fogarassy-féle módosítást elleneztek, s ebben igazuk is volt. Ők ugyanis úgy magyarázták a §-t, hogy abban szó sincs és nem is lehet olyan intézkedésekről, melyek a katolikus egyháznak, vagy bármely vallásnak dogmákon nyugvó alapszervezetét érintenék.

Báró Perényi Zsigmond ennek az egészen helyes felfogásnak a következő szavakkal adott kifejezést: „Dogmákról soha törvényt hozni nem lehet; magában értetődik, hogy a törvényhozás vallási elvekbe nem bocsátkozhatik“.

Gróf Teleki László ugyanezt mondotta: „Nem tudom megfogni — így szólott, „és az ezelőtt kijelentett elvekkel megegyeztetni, hogy a status mondja ki, hogy a vallásbeli elvek sérthetetlenek. Vannak dolgok, melyek oly világosak és őszinték, hogy azok felett törvényt hozni kár, és midőn törvényt hozunk e részben, mindig azon elvnek szentségéből és erősségéből vonunk le“.

Ezek a nyilatkozatok, melyek a törvényjavaslat szellemével teljesen megegyeznek, nem nyugtatták meg a kath. főpapokat és főrendeket, a kik, minthogy a ház többségét alkották, a Fogarassy-féle módosítást keresztül is vitték.

Ennek folytán a javaslat visszaküldetett az alsóházba, mely a főrendek által eszközölt módosítást mellőzte, a következő indokollással: „A Karok és Rendek a törvényesen bevett vallások elveit épen a 2. § értelmében vett egyenlőség és viszonyosság által vélvén olyképen biztosítva lenni, miszerint azok törvényhozás útján nem is korlátozhatók, ellenben úgy hiszik, hogy „az egyházi szerkezet sérthetlenségének“ betétele által sokféle magyarázatra nyujtanának alkalmat, mit inkább távoztatni kívánván, előbbeni szerkezetekhez ragaszkodnak“.

Az alsóház határozata igazságot tartalmaz. A szóban forgó törvénycikkelynek csak úgy nincsenek dogmatikai vonatkozásai, mint a hogy vagyoni jogi kihatásai sincsenek. Kölcsönös jogviszonyokat szabályozó törvény ez, semmi más.

Kövessük a jó példát.

A szociális munkálkodásnak lázasan gyors és küzdelmes időszakában, az ezerféle sürgős szükségletnek nehéz viszonyai között azoknak, a kik a társadalmi restauráció munkájában részt venni akarnak, időre és jelentékeny anyagi eszközökre van szükségök. Főképp ez a szükségérzet szülte egy szűkebb körben azt az elhatározást, hogy az eddig dívott, idővesztéssel és költséggel járó névnapozás helyett bizonyos tetszéspontú összeget tesznek le, azt valamely jótékony célra ajánlják fel, s ilyképp a névnapozás társadalmi kötelezettsége alól magukat megváltják. A jó eszme a közönség szélesebb rétegeiben is tetszéssel találkozott, mint azt az alábbi cikk tanúsítja, melyet a jó ügy érdekében szívesen teszünk közzé.

Ahoz a valóban dicséretet érdemlő mozgalomhoz, — melynek megindító kimondották, hogy névnapra nem mennek és névnapot nem tartanak, hanem e helyett a névnapot ünneplők egy jótékony célra fizetendő összeggel magukat megváltják, és azt a Nyitramegyei Szemle nyugtázza fogja, — én is szíves-lellekkel csatlakozom, és egyben felhívom lelkeskedő paptársaimat, hogy ezt a mozgalmat különösen mi, a vidéken működő papok tegyük magunkévá.

Volt idő, a midőn a vidéki papság a szomszéd értelmiséggel együtt — valljuk be őszintén

sok váltói fejében házát, szőlőit, szántóföldjeit, bűszkeségeit, szép lovait is dobrautítotték és így szóltak hozzá a „hitelező urak“:

— No János bácsi, fön van ugyan még az adósságából négyszáz pengő forint, de kieresztjük a váltókból, elmehet, mert már ugy sincs semmije.

— Hát a becsületed?! — emeli föl ősz fejét és erős szavát Barsi János: — Hát a becsületed, az semmi! De lefizetem én a tartozásomat az uraknak, ha Isten éltet.

Kezett fogott öreg élete-párjával; a falu határán két nehéz könnyet törült ki a szeméből és jött, jött az öreg gazda ide a városba cselédnek. A leányai példájára ő is jött szolgálni. Elszegődött egy mészárosnak kocsinak, havonként 13 forintért. És ő ebből a 13 forintból havonként hazaküldött az adósságára az „uraknak“ nyolc forintot. Nyolc forintot hazaküldött; ötből élt...

Mire törött bordáival a kórházba került Barsi János, akkorra a 400 frt „tartozásból“ 200 már ilyen módon, le volt fizetve.

Ne emeljünk az emléke előtt kalapot? Mert ezek a Barsi Jánosok azok, akik az „örökigazságot“ időről-időre vissza-visszahozzák magukkal a

földre. Mert a finom, „modern“ urak okos tömege már rég elsikkasztotta volna közülünk. Az egészszéges hátgerincükben hozzák ezek az egész emberek a földre újra meg újra vissza az igazságot és hirdetik, ha kell életük árán, bizonyosággal, hogy az mint kérlelhetetlen következetesség a mindenség egyensúlya. A világok fentartója.

Szégeyleném, ha most ide nem irhatnám, hogy ennek az igaz embernek a kívánsága teljesedett.

A kórházból hazamehetett öreg felesége petrezselyemleveseihez, miket még egypár eszten-deig békében kanalazhatott — — —

És ez a fényes példa nem veszett kárba.

Az a fiatal orvos, aki ápolta, úgy kívánt az öreg paraszt iránt való tiszteletének kifejezést adni, hogy személyesen utazott le hozzá falujába, a már végképp kifizetett váltóját neki kézbesíteni. „Ki tudja — mondta — szoríthatok-e még életem folyása alatt olyan tiszta kezet, mint az öreg Barsié.“

— majd nem azt mondanám, hogy egyébre se gondolt, mint arra, hogy most itt, majd amott lesz búcsú, vagy névnap, eszem-izsom és aztán másnap reggelig tartó, sokszor egymást fosztogató kártyázás, a mely rossz példa — tagadhatatlan — átragadt a köznépre is.

És nem csoda, hogy a gyakori lakmározásban elmerült és kimerült nép és vezetői koldusbótra jutottak, s ezt vagy vándorbóttal cseréltek fel, vagy az anyagi és erkölcsi tönk nyomorúságában pusztultak el. Jó, hogy legalább észrevettük, — bár elég későn, — hogy minő veszélyeket rejt méhében ez a könnyelmű sáfarkodás. Most, a midőn felebredtünk, és látjuk, hogy ég a házunk, sokan nem tudják, hogy hol kezdjék a mentési munkát, valjon a sajtó, a hitelet, a néptanúgy, a politikai, a vagy a szociális téren?

Kezdjük meg a mentési munkát egyszerre az egész vonalon, de mégis a legnagyobb súlyt fektessük a sajtóra, mert hogy eddig egyik téren sem tudtunk valami nagy sikert előmutatni, annak nem az volt az oka, mintha a keresztény restaurációnak a munka századában nem volna talaja, hanem, mert sajtóunk nem volt, vagy ha a pillanat lelkesedése alatt létesült is valami, az nem volt versenyképes az antikeresztény sajtóval szemben. Azért ha már bölcsen elhatároztuk, hogy ezentúl a névnapra nem megyünk, névnapot nem tartunk, hassunk oda, lankadni nem tudó kitarással, hogy a vezetéseinkre bízott híveink is hagyjanak fel a keresztelő, a lakodalom és búcsúkor tartani szokott és anyagi erejüket meghaladó költséges lakmározással, a melyek a mai korba sehogy se illenek. Igaz, nehéz munka, de kitarással sokat lehet tenni.

De talán jó lesz, ha egyöntetűen abban is megállapodunk, hogy a névnap üdvözlések megváltási díját, milyen jótékony célra fordítsuk. A fentiekből nyilvánvaló, hogy ez idő szerint azt nem fordíthatjuk jobb célra, mint ha azt annak a koldusnak — a kath. sajtónak — juttatjuk, a melynek részvételtjes nyomorát ép a „Nyitra-megyei Szemle” egyik minapi számában oly élénk színekkel festette. Mert ha olyan kath. sajtót akarunk létesíteni, a mely az antikeresztény áramlattal szemben a teljes siker reményével felveszi a küzdelmet, úgy arra nem ezrekből, de talán nem is százezrekből, hanem több millióból álló hatalmas, nagy kath. sajtóalapra van szükségünk. Ha ezt összehozni nem tudjuk, úgy összes kath. alapjaink rövid idő alatt menthetetlenül elvesznek. Ennyi összeg létesítésére minden alkalmat meg kell ragadnunk, minden címet fel kell használnunk.

Ha a névnap üdvözlések megváltási díját is következetesen az egész vonalon a kath. sajtóalapnak juttatjuk, minden tekintetben okos dolgot művelünk, mert: jó példát adunk a népnek, nem pazaroljuk drága időnket, megkíméljük magunkat tartalom nélküli és sokszor szívből se eredő tőzstok meghallgatásától és a mi legfőbb, lerakjuk az alapot a keresztény restaurációnak nagy művéhez.

Paska István.

Ujdonságok.

A csendes birodalom. A kandelaberek lobogó lángja, a szerény mécses pislogó fénye, mely halottak napján a leszállott esthomály leplét a temetők sirdombjai között megvilágítja, egy csendes, a földtől különvált birodalom létezéséről tesz bizonyosságot.

Pogány eredetű szokás a temetők kivilágítása, de megtartotta azt a kereszténység is, mert örök igazságot pillantott meg benne.

A mécs világa nem a porladó tetemekért gyulad ki a sírok felett, mert azoknak nem fényre, hanem a föld porával való elegedésre van szükségük. De az emlékezet kedvéért sem világitanak azok a lámpák és mécsesek, mert az emlékezet fentartó ereje nem a fény, hanem a ború. Minél mélyebb a gyászunk, minél nagyobb a fájdalomunk, annál hibebb elhunytaink emlékének az őrzete. Azért sem égnek azok a mécsesek, hogy

szembeszökővé tegyék a sírok pompáját, mert ez a cifrázkodó hiúság ostobasága volna, melynek nincs helye az enyészet és mulandóság szomorú színterén.

Hanem igenis égnek, lobognak a temetők tüzei, hogy jelképezzék a halhatatlanságot, a lélek örök életét és az anyaföld porának rendeltetését a lélekkel való újbóli egyesülésre: a feltámadást.

Nincs hatalom a földön, mely az emberiséget ettől a reményétől megfoszthatná. Minél műveltebb az emberi nem, annál tisztábban látja fényleni a hit örök igazságát: Az emberi élet egyetlen boldogító vígasza, az emberi indulatok, szenvedélyek és harcok egyetlen csillapító szere, a nagy különbségek egyetlen kiegyenlítője, a szenvedés és fájdalom egyetlen gyógyító balzsama: a síron túli élet reménye. Van tehát örökkévalóság, van feltámadás, van egy csendes birodalom, melynek örök, kiolthatatlan lángszövétnéke az Isten.

Ezért lobog halottak napján a kandelaberek lángja, ezért pislog a mécses fénye.

A törvényhatósági választások.

A Nyitrai megyei koalíció pártjai között a törvényhatósági választásokra nézve megegyezés jött létre.

A néppárt jelöltjei a jelölésről egyenként értesítést kapnak — vagy talán már kaptak is — a kerületek bizalmi férfiai, illetőleg a kerületbeli pártelnökök útján.

Azt talán felesleges is hangsúlyoznunk, hogy becsületbeli kötelessége minden pártnak a megegyezéshez ragaszkodni, s az úgynevezett önjelöléseket és egyeseknek dajjelöléseket, melyek mindig békétlenséget hintenek szét és zavart okoznak, leszerelni, s a mennyiben ez nem volna lehetséges, azoktól minden támogatást megtagadni.

Minden érdek nem nyert kielégítést a megegyezés által, de nem is nyerhetett. S éppen a néppárt az, mely a vármegye békéje érdekében a megállapodásnál nagy önmérsékletet és önmegtagadást tanusított. A tárgyalásokat olyan férfiak vezették — ezek között ott volt az első helyen elnökünk gróf Hunyady László — a kiknek az állásfoglalásában épp úgy megnyugodhatunk, mint a hogy bíznak a párthűségükben.

Doktorrá avatás. Ribárik János budapesti ügyvédjelölt múlt hó 26-án avattatott fel a budapesti tudományegyetemen a jogtudományok doktorává. Fiatal barátunkat ezen jelentőségteljes, az élet számára egyedül értékkel bíró kitüntetésé alkalmából szívből üdvözljük.

Kinevezések. A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök Véghő Sándor hajduszoboszlói II. oszt. ellenőrt, a nyitrai adóhivatalhoz I. osztályú adóhivatali ellenőrre nevezte ki. — Markoth Gyula főispán dr. Győrbíró Dezsőt, díjtalan közigazgatási gyakornokká nevezte ki — Scherk Gyula végzett joghallgató a pozsonyi itélőtábla területére díjtalan gyakornokká neveztetett ki.

Áthelyezések. A pozsonyi m. kir. posta és távirat igazgatóság Korányi Károly p. t. tisztelet Turócszentmártonból és Martinek Dezső p. t. tisztelet Dunaszerdahelyről Érsekújvárra: a M. A. V. igazgatósága Drumár Lajos, forgalmi hivatalnokot Tótmegyeréről Érsekújvárra, Ehrenfeld Lajost, Érsekújvárról Tótmegyerre helyezte át.

Főigazgatói látogatás. Pirchala Imre a pozsonyi tankerület főigazgatója, október hó 22—24-ig a szakolcai kir. kath. főgymnasiumban hivatalos látogatásokat végzett.

Dr. Tóth János siremlékére a kisebb papnevelőintézet növendékei 16 K. adtak össze, s azt lapunkhoz beküldötték. A hálás növendékek ezen kegyeletes adományát hozzáadva az eddig kimutatott 1493 K.-hoz, lesz 1509 azaz kettőezeröttszáz kilenc korona.

Uj segédtanfelügyelő. A közoktatásiügyi miniszter Makoviczky Czirjek hontvármegyei kir. tanfelügyelői töltnökök X. fizetési osztály 3-ik fokozatába, az 1904. évi I. t. c. megillető személyi pótlékkal kir. segédtanfelügyelővé nevezte ki és szolgálattételre Nyitrai megye kir. tanfelügyelőségéhez rendelte.

Eljegyzések. Seber Vilmos nyitrai vaskereskedő, jegyvet váltott Kaszonyi Gizike úrhölgygyel. — Bedő Zsigmond, okl. középiskolai rajztanár eljegyezte Szántó Jakab nyitrai polgári isk. igazgató leányát Szántó Irénkét. — Szirmay Károly érsekújvári postatiszt jegyben jár Böhm Ilonka kisasszonnyal.

Főispánváltozás Barsban. Kazy János, Bars vármegye főispánja, mint hírlík, legközelebb megválik állásától. Utódjául Simonyi Béla barsmegyei alispánt emlegetik.

A nyitrai kath. legényegyesület munkakiállítását bíráló bizottság a múlt szombaton tartotta utolsó ülését Juhász Sándor elnöke alatt. A város intelligenciájából s iparosaiból megalakított 32 tagú bizottság majd teljes számban jelent meg s egyhangulag határozott a kitüntetések és jutalmak fölött. Az eredményt csak azután hirdetik ki, ha leérkezett a m. kir. kereskedelemügyi miniszterium válasza, hogy a bizottság előterjesztését elfogadta. Itt említjük meg, hogy Nyitra városa 3 díjtételre 100 kor.-t, s az egyesület volt elnökei: Dr. Teszelszky József 50 kor., Szmda Kálmán 2 drb #, Hevera János 1 drb #, Czeizel Antal 10 kor.-t adományozott. A tetemes kiállítási költségek fedezésére pedig adakoztak: Bende Imre 100 kor., Dr. Batthyány Vilmos gróf 60 k., Huszár István 50 kor., Nyitrai Ipartestület 50 kor., Vágner József 10 kor., Dr. Csippek Sándor 20 kor., Mihálik József 20 kor., Szteszkál József, Juhász Sándor, Blaskó Józsefné 10—10 kor., Bartek Pál 6 k., Zsemle 4 k., Glósz L., Herald Gy., Kaszala J., Szmda K. 3-70—3-70 k., Diviaczky, Hromy 2-70—2-70 k., Jakubovich S. 2 k., özv. Herverthné, Kardos K., Dr. Teszelszky J. 1-70—1-70 kor. és több kisebb adomány. Hálásan köszöni az egylet a kegyes adományokat.

Ezredparancsnoki szemle. Schultheisz Emil ezredes, a 14. honvéd gyalogezred parancsnoka, Mikovics László százados, ezred fejevertiszt és Kántor Mihály százados ezred kezelőtiszt kíséretében a lévai honvédszázalaj felett gazdaszaktőzizagatási szemlét tartott. A több napra terjedő szemle az ezredparancsnok megelégedésével végződött.

Műkedvelői szinelőadás. A helybeli Kath. Növendők Egyesület hálalajpa javára folyó hó 9-én a kath. Körben szinelőadás lesz, melyben városunk műkedvelői fognak szerepelni a szép cél érdekében. Az előadás este 7 órakor kezdődik, belépő díj 2 korona. Aki néhány órát kedvvel akar eltölteni és a mellett egy nemes, emberbaráti célra is adakozni, az ne mulassa el ezt a jó alkalmat. A jó kedv és a jó cél megéri a két koronát.

Névnap üdvözlések megváltása. A múlt számban közölt nevsorhoz vagyis azokhoz, kik névnapjuk alkalmával a szokásos üdvözléseket valamely jótékony célra szánt adománnyal megváltják, újabban Konrad Ferenc főgimn. tanár és Riszner Gyula székesegyh. karkáplán csatlakoztak.

Szociális előadások. A ker. munkás-egyesületben ma d. u. 5 órakor szociális előadás lesz. Utána vetített képek mellett népszerű tudományterjesztő előadás. Az előadásokkal a munkás-egyesület a több felé hangoztatott munkás-gimnázium eszméjét igyekszik körülményeihez képest megvalósítani. Minden érdeklődőt szívesen lát az elnökség.

Köszönetnyilvánítás. A nyitrai Hitelbank a ker. munkás-egyesület céljaira 30 koronát adományozott. A szíves adományért hálás köszönetet mond az egyesület nevében az elnökség.

Nagy hal a Nyitraiban. Kisváradon Hanusz Győző, kisvárad kántortanító hatalmas harcsát fogott ki a Nyitrából horoggal. A hal 45 kilót nyomott és 2 1/2 méter hosszú volt.

Városi közgyűlés. Nyitra város képviselőtestületének október hó 31-én tartott rendes havi közgyűlésen Faschler Ferenc polgármester a napirend előtt elparentálta dr. Bangha István és Arnold Bálint képviselőtestületi tagokat, a kiknek elhunyt felett a közgyűlés jegyzőkönyvileg fejezte ki fájdalmát, s erről az elhunytak családját értesíteni rendelte.

A polgármester azután a tisztviselők tevékenységéről tett jelentést. 3129 ügydarabból 49-el vannak hátralékban.

Dr. Babó Tivadar a tisztviselők fizetése-melése tárgyában interpellált, melyre vonatkozólag a képviselőtestület még ez évi májusban egy bizottságot küldött ki Orell Géza elnöke alatt. A bizottság legközelebb összeül s tárgyalni fogja az ügyet, melynek eddigelé a fedezet hiány volt a legnagyobb, de sőt az egyetlen akadály.

A 2000 koronánál kevesebb fizetéssel bíró városi tisztviselők és alkalmazottaknak a közgyűlés a tanács javaslata alapján drágasági pótlék címén fizetésük 5%-át szavazta meg. Az ügyvel kapcsolatosan Arpási Imre kifogásolta azt a rendellenes állapotot, hogy a jövő évi költségvetés a mai napig sincs összeállítva, holott annak a városi szabályrendelet értelmében szeptember havában már késznek kellene lennie. A közgyűlés a jövőre nézve ilyen értelmű rendeletet adott a számvéveségnek.

A Váralja-utca csatornázása és kövezése iránt Juhász Sándor indítványa értelmében a

képviselőtestület úgy intézkedett, hogy az említett utca nyílt csatornával, macadám burkolattal és járdával láttassék el, s ezek a munkálatok házilag végeztessenek, mint a hogy az a Fürdő utcában eszközöltetett. Ennél a pontnál heves szóváltás keletkezett Ocskay László pénztáros és a polgármester között, a mi arra indította Árpási Imrét, hogy az összetűzni szokott tisztviselőket arra kérje, hogy az ilyen jelenetektől a képviselőtestületi közgyűlést kímélik meg.

A városi vágóhidé céljára szükséges terület kijelölése tekintetében a városi mérnök megbízott, hogy a területi viszonyokat tanulmányozva, legkésőbb jövő tavaszig, a mikor az építkezést meg lehetne kezdeni, előterjesztést tegyen.

A lioni selyemgyár igazgatóságának egy Nyitrán építendő selyemgyára vonatkozó átirata kapcsán a szakosztályok elnökei megbízottnak, hogy nevezetl az ügy érdemére nézve tárgyalásba bocsátkozzék.

Felülfizetések nyugtázása. A nyitrai kath. legényegyesület jubileumi szinelőadásán felülfizettek: Dr. Batthyány Vilmos gr., koadjutor püspök 10 kor., Baesa István 5 kor., Halécziusz Lajos, Herverth János, Kardos Károly, Ronchetti Oszkár, Takács Rezső 3—3 kor., Dr. Biringer Ferenc, Juhari Károly, Ocskay László, Dr. Puchovszky Bálint, Verebély Géza, Weigl Antal 2—2 k., Bednarovits Gyula, Belák József, Blahut, Czeizel Antal, Dr. Fabuss Béla, Furda Károly, Gabula Gábor, Hanusz Rezső, Hevera János, Hromy Endre, Jakubovich Sándor, Jeney Kálmán, Kútvaszer István, Mácsik, N. N., N. N., N. N., Ragan Ernő, Seeber Ferenc, Spatyina István, Sovanyecz János, Szloboda F., Szmdia Kálmán, Dr. Teszelszky József 1—1 kor. és Zsompach Ferenc 60 fill. A szíves adakozóknak valamint a jubileum és munkakiallítás sikere érdekében fáradozóknak, nevezetesen Juhari Károly úrnak és Spanyol Józsa kisasszonynak és a többi közreműködőknek ez uton is köszönetet mond az egyesület.

Az Uránia Nyitrán. Az Uránia-színház országos körútjában évenként 3—4 előadásra hozták is ellátogat. A múlt héten három előadást rendezett a színházban s az iskolai ifjúság számára külön egyet. Az újság után a mozgó színház (pesti tájszólás szerint mozi) a tudományok népszerűsítésének, az ismeretek terjesztésének hatalmas és legvonzóbb tényezője. Az előadásoknak ügyesen megválasztott tárgya, a vonzó forma, melyben az író azt feldolgozza, kísérve a képek legújójától nemcsak tanulságos, de érdekes is. Úgy szólván játszva tanít. Amennyire sajnáljuk tehát, hogy a nyitrai közönségnek évenként csak egyszer, akkor is csak néhány napra nyílik alkalma gyönyörködni az Uránia előadásaiban, annyira kívánatosnak tartjuk, hogy népies előadások tartásával a nép alsó rétegeinek is nyújtson alkalmat a művelődésre. A „Pénz ő felsége“ c. előadás a pénz világmozgató hatalmát mutatja be. A szerző (Pekár Gyula) átvezet az emberiségnek csaknem egész történetén, amelynek folyamán a realizmus mellett az erkölcsi igazságok erősen kidomborodnak. A II. felvonásban megjelenített evangéliumi elvek és a munka diadala mély hatást gyakorolt a közönségre. A „Rendnek muszáj lenni“ c. előadás a jogrend fejlődését és mai állapotát s a bűnök világát tárja fel. Az előadás érdekességét nagyban emelték a tiszta, szép képek, melyek végig lekötötték a közönség figyelmét. Befejezésül a Virágok városát mutatta be a tudományos színház. A mit az első két előadásról dicséretképen mondtunk, arra kétszeresen rászolgált az utolsó. Flórenc, a művészet városa a történeti fejlődés minden fázisában összes műalkotásaival s azok mestereivel vonult el a szemünk előtt. Ki nem látta a várost, oly sokoldalú ismeretet szerzett róla, mit más csak drága utazás által érhet el. Az előadást a mozgó képek tették érdekessé; ezek is mint a többi kép elkerülve azt, ami a jó ízlést sértené, tisztán az ismeretterjesztést vagy szórakoztatást szolgálták.

Árlejtés. A vármegye közigazgatási és gyámhatósági hivatalok részére 1908. évben szükséges *írószerek, nyomtatványok, fűtési és világítási anyagok* szállításának biztosítása végett a zárt ajánlati versenytárgyalás folyó évi november hó 14. napjának delután 1/23 órakor fog megtartatni.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon igen tisztelt ismerőseim és rokonaimnak, valamint az összes egyleteknek, — a kik boldogult férjem Arnold Bálint f. évi október hó 26-án megtartott temetésén megjelenésükkel a kegyeletet magasabbra tenni s ez által részvételüket kifejezni kegyeskedtek, — hálás szívvel ez uton is a legmélyebb tisztelet és köszönetemet nyilvánítom. Nyitrán 1907. október hó. *Öze. Arnold Bálintné.*

Gazdák gyűlése. A nyitramegyei gazdasági egyesület 1907. évi november hó 15-ikén délelőtt 10 órakor Nyitrán, a városháza nagytermében tartja rendes évi közgyűlését, *Mezey Gyula* ügyvezető alelnök elnöklété alatt. Napirend: 1. Elnöki megnyitó. 2. Jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag kiküldése. 3. Jelentés az egyesület múlt évi működéséről. 4. Az egyesületi tanácsba öt tag választása. 5. Az 1906. évi zárszámadások előterjesztése, számadóknak felmentvény megadása. 6. Az 1908. évi működési terv megállapítása. 7. Az 1908. évi költségelőirányzat megalkotása. 8. Alapszabályszerűleg beadott indítványok.

Új iskola megáldása. Kosárfalvának szép ünnepe volt múlt vasárnap. A plebános körmenetbe sorakozott híveinek nagy számától kísérve az új iskolába vonult, melyet szent beszéd kíséretében megáldott. Ezután Kreszának József a hívek nevében megköszönte a plebános buzgalmát, melyet az új iskola felépítése körül kifejtett. Másnap pedig Weber József kerületi tanfelügyelő a palotaszerű iskolát kollaudálta.

Tanulmányi kirándulás. Az érsekújvári főgymnasium ifjúságának egy része négy tanár vezetése mellett kirándult Nagysurányba, az ottani cukorgyár megtekintésére. Az igazgatóság a legnagyobb előzékenységgel fogadta a tudományozomjas ifjakat, a kik szép tapasztalattal gazdagon tértek vissza otthonukba.

A közönség köréből. Felkérteünk a következő sorok közlésére:

Tekintetes szerkesztőség!

Becses lapjának utolsó számában egy hír jelent meg, a melyben nevem a valóságom nem felelő tényekkel hozatott kapcsolatba. Kötelességemnek tartom, az említett közlést helyesbíteni, a tényállást megvilágítani, ennél fogva kérem: méltóztatassanak nagyrabecsült lapjukban alábbi nyilatkozatomat közzé adni.

Az említett feljelentés indokául az szolgál, hogy nekem egy ügyben egy úgydarab kézbesített és a közös végtegyen, miután hason tartalmu végzés Leonhardi úrnak is kézbesítendő volt, az említett ur hivatalosan „Bárónak“ címetetett.

Tót főbíró az ügyről csak akkor szerzett tudomást, a midőn a feljelentés általam hatóságához beadatott. Tehát nem csak hogy nem biztatott, a feljelentés megtételére, ellenkezőleg a dolgot megmondolándónak véleményezte előttem és én követeltem azt, hogy az ügy hivatalos eljárás tárgyává tétessék.

Hogy Leonhardi ur az említett ügyben felmentetett volna, nem felel meg a valóságomnak.

Tisztelettel

Szeptenczujfalu, 1907. október hó 31-én.

Báró Steiger Albert.

A póstyéni „Rákóczi asztaltársaság“ folyó évi október hó 30-án este tartotta alakuló közgyűlését, a melyen az alapszabályok végleges szövegét megállapították s az előjáróságot megválasztották. Az asztaltársaság egyelőre 47 taggal alakult meg, elnöke lett dr. Neuwirth Nándor főbíró és körörmény, alelnöke Almásy Nándor, munkáskórházi gondnok. Az asztaltársaság továbbra is minden év karácsony estéjén a póstyéni szegény gyermekeket fogja téli ruhával ellátni.

Új távbeszélő. A pozsonyi posta- és távirat igazgatóság elhatározta, hogy Farkasd és Negyed községek között távbeszélőt létesít. Nagysurányban is telefonberendezést terveznek, egyelőre négy telepet szándékoznak berendezni.

Keményítő gyár Érsekújvárott. Egy nagyobb bécsi gyárnak a tulajdonosa nem rég Érsekújvárot járt és érdeklődött azon telkek iránt, melyeken legcélszerűbben lehetne létesíteni nagyobbgyári keményítő gyárat. A helyszíni szemle a volt cikória gyár telkét találta erre a célra legalkalmasabbnak és a tárgyalások ennek megvételé iránt már meg is indultak, s folyamatban vannak.

Trencsénmegye virilistái. Trencsén megye 1908-ik évre szóló virilista-jegyzékébe 47 új tag vétetett fel. A 47 között 32, mondó harminkettő zsidó. Egy sereg ősi birtoknak a romjain emelkedik az „új magyaroknak“ ez a megdöbbentő uralma. Az elszomorító névsort mindenki okulására ime itt adjuk: Andaházy Pál ifj., Baross Gyula dr., Berchtold Lipót gróf, Berger Károly, Braun József, Braunsch János, Brichta Gusztáv, Budinszky Pál, Burg Adolf, Buxbaum Márk Csáky Géza gróf, Delcourt Henrik, Deutsch Ede, Donath Zsig, Ehn József, Engel Ármán,

Erdődy Ferenc gróf, Fischer Mór Illava, Flack Ármán, Fránkl Mór dr., Gansler Mór, Helf Oszkár, Hulyák Bertalan, Kasiczky Béla, Latkóczy Károly, Lieszkovszky János, Mihalicsek Antal, Ochs Ignác, Politzer Lipót, Pollák Ármán Lodnó, Pollák Ignác Vágcsütörtök, Rettinger József, Schächter Henrik, Scheibner Fülöp, Schlesinger Gyula Vágegyháza, Schlesinger Gyula Felsőmotesic, Schesinger Ignác Nagybecse, Schuierer Dávid, Schreiber Vince, Schwarz Adolf Trencsénpüspöki, Stark Jakab, Stein Bódog Pozsony, Steiner Izidor Vágrévfalu, Stern Márk, Tauber Jakab, Veiner Vilmos Trencsén.

A kath. sajtóért. A jőkeői esperesi kerület f. hó 17-én Dejtén tartott őszi gyűlésén az elnöklő esperes Sándorfi Nándor buzdítására 46 kor. 60 fillért áldozott a kath. sajtó pártolására és egyúttal elhatározta, hogy a kerület összes plebániaini népgyűléseket rendez a kath. sajtó pártolása és a Népszövetség érdekében. Az első népgyűlés f. hó 27-én volt Kátlócson. Sándorfi Nándor esperes lelkes szavakkal nyitotta meg a gyűlést buzdítva a hallgatóságot, hogy óvakodjék a rossz újságoktól, a melyek hazudozásokkal iparkodnak tönkretenni a hívek bizalmát a papság iránt, és usztják a haza és egyház ellen. Rudroff Béla jőkeői plebános lendületes szavakkal kifejtette, hogy mily szükséges a sajtó és annak pártolása. Szavai hatása alatt a hallgatóság 26 kor. 72 fillért áldozott e nemes célra. A következő szónok volt Plechló Béla alsódombói plebános, a ki a népszövetségről mondott szép beszédet. A népgyűlésen majdnem teljes számmal jelenlévő kerületi papság elhatározta, hogy a következő népgyűlés november 10-én lesz Alsódombón.

A reformált Szt. Ferencrendiek Érsekújvárott. A szent Ferencrendiek érsekújvári zárdájába, mint az „Esztergom“ értesül, legkésőbb a jövő tavasszal fognak bevonulni a reformált szerzetesek, az úgynevezett rekollektusok, a kikre a mostani nagy paphiány idején fontos missió vár.

A trencsénmegyei haladók letörése. A trencsénmegyei alkotmány-, helyesebben Osztróluczy-Szalavszky-párt nagy erősen készült a múlt hó 29-én tartott vármegyei közgyűlésre. A terv az volt, hogy az alispáni jelentés előterjesztésénél Schvertner Antal dr. alispán olyanforma kijelentést tesz, mely a főispán eljárásának elítélését fogja magában foglalni s a két férfiú között felmerült viszályban az ódiomot a főispánra fogja hárítani. Tényleg az alispán az évi jelentés előterjesztésénél kinyilatkoztatta, hogy ő az ellentéteket soha sem kereste, a főispánban a nemzeti kormány képviselőjét látja és ő maga is, mint az alkotmánypárt tagja, bizalommal viseltetik a kormány iránt. Most már a terv szerint annak kellett volna következnie, hogy a törvényhatósági közgyűlés az alispán jelentését és nyilatkozatát helyeslő tudomásul vegye. Ez bizalomnyilvánítás lett volna az alispán iránt és tromf a főispán ellen. Ámde a törvényhatósági bizottság éppen egy *alkotmánypárti embernek* Rakovszky Gézának az indítványára az alispáni jelentést tudomásul vette ugyan, de az alispán nyilatkozata felett napirendre tért, s ezt a határozatát egyhangúlag hozta meg. Schvertner e szerint saját katonáinak a segítségével verte meg a főispán tábora. Ilyen fejlemények után egészen természetes volt az az óváció, melyben a közgyűlés dr. Smialovszky Valér főispánt részesítette. A haladópart Trencsénmegyéhen le van törve. Bár csak ezt irhatnánk mihamarább Nyitramegyéről is.

Ugyanerre a tárgyra vonatkozólag a következőket írják lapunknak: Az október 29-iki vármegyei közgyűlésre a koalíciós pártok régen nem látott, nagy tömegekben vonultak föl; különösen impozáns volt a néppárt részvétele, mely hozott határozataihoz híven, azon célból jelent meg nagy számban a közgyűlésen, hogy az antikoalíciós töredék és a főispán ellen dolgozó, a hatalomtól kiesett régi rendszer nagyságainak akcióját lehetlenné tegye, vele érdeme szerint elbánjon és a főispán, mint a nemzeti kormányzat vármegyei exponense iránti bizalmát dokumentálja.

A főispáni megnyitó beszéd, melynek minden mondatát zúgó helyeslés és lelkesen tomboló tapsvihár kísérte, méltó elbánásban részesítette a hírkedt „Nyílt levél“ és aláírónak tendenciáit és világos betekintést nyújtott oly titkos törekvések szövetségébe, melyek a közmegelegedésre működő főispán rovására, a régi rendszer és annak új életre keltését célozták. Sajnos, hogy ezen akció mozgatói az alispánt használták fel útköző pontnak, kinek közigazgatási rátermettsége az egész vármegye részéről mindig kellő méltánylásban részesült, de mert politikai tekintetben a Sza-

lavszky—Osztrólczyk féle főispán ellenes aknamunkának eszközevé lett, s a koalíciós nemzeti kormányzattal s annak vármegyei képviselőjével a főispánnal szembehelyezkedett, a koalíciós pártoknak politikai bizalmát önmagával szemben megingatta.

A vármegyei koalíciónak, de különösen a néppártnak tömeges felvonulása, melylyel szemben a megjelent antikoalíciós Osztrólczyk párt elenyészően csekély töredéket képezett, arra indította a „nyílt levél” híveit, hogy taktikát változtatva a főispán és alispán közötti ügyet kenyértörésre jutni ne engedje, mert nagy fiaskó lett volna a vége. Ép ez okból az alispánnak saját eljárását igazolni próbáló nyilatkozata után, az Osztrólczyk párt egy az ezen pártnak kevésbé exponált tagja által egy határozati javaslatot olvasztatott fel, melynek értelmében a közgyűlés az alispánnak felévi jelentését tudomásul veszi, a közgyűlés előtt tett nyilatkozatának tárgyalásába nem bocsátkozik, hanem egyszerűen napirendre tér fölötte. Osztrólczykék sok hű-hója, mely még bizalmat is szeretett volna az alispánnak kicsikarni, ha másképen nem, legalább kapcsolt részben a főispáni bizalommal, lefúvással és visszavonulással végződött. A felelem azonban rossz tanácsadó, mert a közgyűlés s a koalizált pártok az indítványt elfogadták s megfogták Osztrólczyk-Szalavszkyékat saját csapdájukban; ugyanis arról talán meg is feledkeztek, hogy a vita nélküli napirendre térésnek mily lényeges és nagy horderejű a jelentősége. Osztrólczykék veresége evvel teljes; bár eme határozattal a főispán és alispán közti ügy nincs elintézve, csak elodázva s következni fog még egy nagy és döntő mérkőzés, hacsak az alispánban nem fog győzni a jobb belátás s nem fogja keresni és megtalálni a kibontakozásnak oly módját, a mely alapját képezheti és biztos bázisát a vármegyét vezető két főtényező egyöntetű, harmonikus a nép- és közjólétet szolgáló működésének. — A tárgysorozat többi részét a közgyűlés d. u. 4 óráig már kisebb érdeklődés mellett letárgyalta. Kiküldvén még a törvh. bizottsági tagválasztások elnökeit és megállapítván f. évi november 18-át a választások napjaul.

Jelenvolt.

Szengyűjtő állomások a Felvidéken. A kassai kereskedelmi és iparkamara a fenyegető szénhiány megátlása végett felterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez, melyben arra kéri a kormányt, hogy a gyártelepek szén-szükségletének fedezése céljából létesíttessék Zsolnán, Poprádon és Kassán szengyűjtő állomás, melyekben jelentékeny szénmennyiségek felhalmoztatván, ezekből a szénben szűkölködő gyártelepek szükséglete polgári áron kielégíttetnék.

A fogyasztási szövetkezetek, mint takarékbetét intézetek. A „Hangya” igazgatósága arról értesítette hivatalosan a kötelekebe tartozó szövetkezeteket, hogy igazgatóságának határozata folytán azoknak a szövetkezeteknek, amelyek a „Hangya”-nál túlfizetésben vannak, az eddigi 5% helyett október 1-től további intézkedésig 6%-os kamatot térít meg. „Midőn a tőkenek — így szól a közvélemény — a mai súlyos pénzügyi viszonyok között ily rendkívüli kedvező elhelyezésére alkalmat adunk, arra kérjük szövetkezteink t. vezetéseit, hívják fel e körülményre a tagok figyelmét és buzdítsák őket megtakarított pénzükhöz a szövetkezetnél való elhelyezésére, továbbá szíveskedjenek a tagok által szövetkezteinknél letéteményezendő pénzt hozzánk átutalni, melyet mi fenti kamatláb mellett gyümölcsöztetünk.”

Piaci árak. (100 kilogrammonként koronában). A „Nyitramegyei Gazdasági Egyesület”-nek a nyitrai piacon eladott terményekre vonatkozó jelentése 1907. év október hó 30-án. Buza 21.60—23.—, rozs 21.50—22.—, árpa 16.20—18.50, zab 15.50—15.56, kukorica 12.—. Látható gabonakészletek (mérermázsákban): buza 30,000, rozs 3000, árpa 40,000, zab 3000, kukorica 500.

Közgazdaság.

Futrinka. A Nyitramegyei Gazdasági Egyesület közli, miszerint az őszi vetéseket a szárazság és fergek rontják. A szárazság ellen az óhajtott esőn kívül nincs segítség. A fergek közül a „futrinka-alcák” van sok az idén. A futrinka-alcák rettentően rontják az őszi vetéseket nemcsak szárazságban, de esős időben is, és folyton május végeig annyira, hogy egész táblákat tesznek tönkre. Ez ellen nagyon nehéz a védekezés. Az a remény, hogy jól megmunkált föld nagy termőereje helyrehozza a csorbát, hibavaló, mivel a futrinka a hajsza gyökereket,

melyek leginkább hozzák a táplálékot, levágja; és csak a középső főgyökeret hagyja meg. A növény zöld marad, a gazda reménykedik, de a növény nem bokrosodik, nagyon lassan fejlődik, kis szárat és kalászt hajt, és kevés magot és hitványt hoz; és aratás előtt fehéres lesz. A táblának darabban való felszántása ritkán használ, mivel a futrinka-alcák tovább mennek a földben, míg megtalálják a meghagyott részt, és annál inkább neki esnek és pusztítanak. Sem a chilisaletrommal való behintés, mely állítólag a drótférget elpusztítja, nem használ. Egyedüli segítség a vakand. Ez kitisztítja és elrontja a futrinkát, megemtheti az őszi vetéseket; ha nehol feltúr is földet, ennek csekély munkájú szétszórása után magához jön a vetés. Ezt a nagyon hasznos állatot, kivált a bérlők nagyon pusztították. Pedig a vakand áldás a gazdáknak, kivált a mostani gazdálkodás mellett, midőn nem hagyják az évi, vagyis fekete ugarokat, melyeken a többszöri szántások, a juhok és sertések mindenféle bogarakat és gazokat kipusztítanak. Olyan őszi vetésekbe, melyeket fergek rontanak, kell a vakandokat behozni, ez egyedüli és legbiztosabb segítség.

V. A.

Takarmányinség. A hetek óta tartó szárazság okozza főképp, hogy takarmányinségről esik szó, mely tárgyról már akkor szerettek beszélni, amikor annak komolysága még nem érett meg. A takarmánykivitel tilalom érdekében történt felszólamis a pécsi gazda kongresszuson és az osztrák részről beterveztett korrespondáló javaslat, amint már multkor említettük, előzményei azon akciónak, amelyet agrár részről most a takarmányinségre való utalással indítottak. A takarmányinségről beszélni egy kissé tulkorai. Az a körülmény, hogy az őszi legelők állapota nem olyan kielégítő, mint némelyek remélték, ha jól meggondoljuk, nem is olyan ritka jelenség. Széna, ha nem is éppen sok, termett az idén elegendő és elég arra utalni, hogy e cikkben a hiány tavalyi természettel szemben korántsem olyan jelentékeny, amint az más terménynél tapasztalható. Egyéb szalás takarmányfélék helyenkint igen jó hozamot adtak. Tény hogy a takarmány cikkek ára magas, de ezen nem lehet csodálkozni, ha tekintetbe vesszük és kellőképpen méltányoljuk azt, hogy az idejéjárt az általános drágaság jegyében indult meg és fejlődik. Ezenfelül még egy tényező érdemel figyelmet. Tengeri-termésünk, amint az a hivatalos jelentés is konstatálja, igen jó. És bár igaz, hogy a termény nem mindenütt jöhet mint pótló számba, a benne mutatkozó aránylagos bőség némileg enyhíti a súlyosnak látott helyzetet.

Motorbenzin ára. A kereskedelemügyi miniszter az adómentes motorbenzin mérsékelt eladási árát métermázsánként 24 koronában állapította meg.

Szénkénegraktár Galgócson. A Nyitramegyei Gazdasági Egyesület tudomására adja a szőlőgazdáknak, hogy a földművelésügyi m. kir. miniszter Galgócson egy szénkénegraktárt állított fel. A szénkénegraktár bizományi kezelésével Galgócz község előjárósága bízott meg s így a szénkénegrá igényt tartók szükségletüket a szénkéneg vételárának és a hordóért járó biztosítási összegnek a raktár kezeléséhez való előzetes beküldése mellett most már közelben megszerezhetik. 100 kgr. szénkéneg ab raktár 32 kor. 20 fill. a hordóért járó biztosíték pedig ugyancsak 100 kilogrammonként 15 korona.

Raktárnokot

keres helybeli nagy iparvállalat. Csak egészséges, erős és erélyes urak ajánlkozzanak, kik 23—35 évesek és legalább 2 középiskolai osztályt végeztek. Ajánlatokat továbbít a szerkesztőség. 157. 1—1.

A Nyitrai Iparbank mint Részvény-társaság zálogkölcson-osztálya.

Zálog-árverés 1907. november 20-án.

Mindazon ékszerek és zálogtárgyak, melyek 1907-ik évi május hó végeig ki nem váltattak vagy nem hosszabbítottak meg f. évi november 20-án a Nyitrai Iparbank termében délután 3—4 óráig tartandó nyilvános árverésen eladni fognak.

Hosszabbítások csak 10% lefizetése mellett történhetnek.

Hogy az árverés napján minden zavarnak eleje vétsésk, megjegyzendő, hogy azon zálogtárgyakat, melyeknek határideje már lejárt és az árverezésre kiszemeltettek, sem kiváltani, sem meghosszabbítani nem lehet.

Nyitra, 1907. október hó 26-án.

156. 1—1.

Az igazgatóság.

Privigyei Népbank

leszámitol jutányos kamatláb mellett váltókat utalványokat, kötelezvényeket, kisorsolt papirokat és mindennemű biztosított követeléseket.

Előleget ad értékpapirokra, sorsjegyekre, aranyra s ezüstre.

Igen kedvező feltételek mellett folyósít a bank részéről felmondhatlan jelzálog-kölcsönöket kamatozó és amortizációs alakban, 65 évig terjedhető időre, minimális kamatláb mellett és árfolyam levonás nélkül. A drágább jelzálog-kölcsönöket illetékmertesen konvertálja.

Elvállal kedvező fizetési feltételek mellett földbirtokok parcellázását, alagcsövezését és csatornázását.

Vesz és elad mindennemű értékpapirokat, sorsjegyeket, bel- és külföldi pénzeket.

Elfogad betéteket 4½%-os kamatozással mellett. 4. 12.

Felvilágosítás készséggel s díjmentesen.

WEIGL ANTAL

PAPI ÉS POLGÁRI SZABÓ NYITRÁN.

146.

Ajánlja jól berendezett legfinomabb bel- és külföldi szövetekből álló raktárát, — valamint

férfisزابó-műhelyét,

melyben ugy egyházi, mint világi urak számára mindennemű ruhát, ugymint téli és nyári öltözeteket, felöltöket, reverendákat, címádkákat, mucetumokat, biretumokat stb. izlésesen és pontosan készít.

Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl.

5239/1907. tkvi szám.

Árverési hirdetés.

G. Lengsfelder & Sohn bécsi cégnek **Melicher József** és neje szül. **Pirk Mária** elleni 384 korona 35 fillér s járulékaí iránti végrehajtási ügyében Arányi Rezső vágsellyei lakos utóajánlata folytán Vágsellye község 720. számú telkvi betétben foglalt A. I. 1-2. 4. sorszám alatt Melicher József és neje szül. Pirk Mária nevében irt ingatlanra 2101 korona kikiáltási árban **1907. évi november hó 19. napján délelőtt 9 órakor** a vágsellyei kir. járásbírói irattári helyiségében megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog, de csak a fenti utóajánlati összegben felül.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 100%-át, vagyis 210 korona 10 fillért készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni. A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság. Kelt Vágsellyén 1907. évi október hó 3. napján.

(P. H.) (olvashatlan aláírás) kir. törvszéki bír.

155. 1-1.

Nyitrai Népbank zálogkölcsonosztálya.

Zálog-árverés

1907. év november hó 12-én.

Mindazon ékszerek és zálogtárgyak, melyek 1907-ik évi augusztus végeig ki nem váltattak

folyó évi november hó 12-én

a „Nyitrai Népbank” termében délután 3-5 óráig tartandó nyilvános árverésen eladatni fognak.

Hogy az árverés napján minden zavarnak eleje vétessek, megjegyzendő, hogy azon zálogtárgyakat, melyeknek határideje már lejárt és az árverezésre kiszemeltettek, sem kiváltani, sem átírni nem lehet.

Nyitrán, 1907. október hó 10-én.

Az igazgatóság.

Legmegbízhatóbb cég!!

SULGÁN ANDRÁS

cipész 110. 44-52.

a nyitrai 14. honvéd-gyalogezred tisztikari szállító Nyitrán, Megyeház-utca 7.

Készít mindennemű cipőket a legjobb anyagból a legelegánsabb kivitelben **ortopédiai rendszer szerint.**

Továbbá készít tisztí lovagló-csizmát mérték után a legelőnyösebb feltételek mellett.

Allandó nagy cipőraktár!

Allandó nagy cipőraktár!

Gyors és pontos kiszolgálás!

Szőlő-oltványokat

szállít, **fajtisztaságért jótállva** legdusabb

választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti 144. 5-20.

első szőlőoltvány telep

tulajdonos: **Caspari Frigyes, Medgyes 96. sz.** (Nagyküküllő megye).

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéről érkezett **elsmerő levelek**, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

Szarkahegy legszebb helyén

nyári lakoknak alkalmas **négy szőlő-parczella** 150. 3-3

szabad kézből eladó. — Bővebbet: Piarista-utca 18. sz. alatt.

Két szép szőlő

Zobor-ujhegyen, finom fajú oltványokkal kiültetve, lakható hajlékokkal szabad kézből eladó. Bővebb felvilágosítást ad R. N., Felsőváros, 154. Vár-tér 4. szám.

VAJDA J. NAGY BUTORRAKTÁRA KÁRPITOS ÉS DISZITÓ NYITRA, PÁRUTCA 22. SZÁM ALATT.

Eredeti olajfestmények jutányosan kaphatók.

Van szerenésém a t. butorvásárló közönséget értesíteni, hogy rakományomat, egy ujonnan épült emeletes szárnynyal kibővítettem, miáltal oly nagy választékkal rendelkezem, mint bármely fővárosi kereskedő. **Kizárólag száraz anyagból és kitünő iparosok által készített fabutoraim**, amelyek csak a **legsolidabb** kivitelben készülnek, mindennemű styben és színben a **legjutányosabb** árban kaphatók. — Kárpitozott butorokban a **legújabb** angol, valamint eredeti magyar újdonságokat hozom.

Tisztelt vevőimet cégem jó hírnevére bátran hivatkozva a legjobb és legmegbízhatóbb kiszolgálással biztosítom.

VAJDA J. butorkereskedő kárpitos és diszitó NYITRA, PÁRUTCA 22. SZÁM.

3. 12.

Bejegyzett minta. Gyönyörű, hatáskeltő! Törvényesen védve. Legpompásabb karácsonyfa-dísz az én 1. sz. karácsonyfa brillant angyaliharangozásom,

melynek egy keresztény családnál sem szabadna hiányoznia.

Az egész fémből készült, 6 aranyozott angyallal, 30 cm. magas, jótállás a kifogástalan működésért, s a legkisebb valamint a legnagyobb karácsonyfa könnyen ráilleszthető. Az asztalra téve, mint asztalcsengetyű használható. A meleg kályhára helyezve pedig gyertyaláng nélkül is jól működik magától.

A három gyertya melege által hevített levegőtől forog a hajtókerék, melynél fogva az azon elhelyezett acélgombocskák a 3 haranghoz ütődnek, miáltal a harangok kellemes, jóleső ezüst esengésű, hangot adnak, mely fiatalban és öregben szent karácsonyi áhitatot ébreszt.

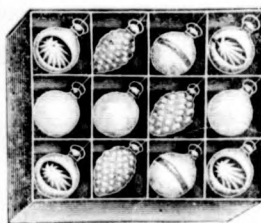
Ara darabonként dobozzal és használati utasítással együtt **K 1.50.** 3 db. K 4.25, 4 db. K 5.50, 6 db. K 8.—, 9 db. K 12.—, 12 db. K 15.—, 24 db. K 29.—, 36 db. K 43.50, 50 db. 58.—, 100 db. K 112.—.

2. sz. Ugyanez a karácsonyfa angyali-harangozás, rendkívül elegáns, különösen finom nikelezett kidolgozásban, csavart harangszlopokkal és három pompásan csillogó ezüst virággal, melyek a gyertyák világánál csodaszépen régyognak, dobozzal és használati utasítással együtt darabonként **K 2.—. 3 db. K 5.50, 4 db. K 7.25, 6 db. K 10.50, 9 db. K 15.50, 12 db. K 20.25, 24 db. K 39.50, 36 db. K 57.50, 50 db. K 77.50, 100 db. K 150.—.**

Legújabb üveg-karácsonyfa-dísz

12 db. gúndosan dobozba csomagolva, nagyság és kivitel szerint **K —40, —60, —70, —80, 1.—, 1.20, 1.50, 2.—;** 6 db. dobozban, nagyság és kivitel szerint **K —75, —90, 1.—, 1.20.** Lametta (angyalhaj) ezüst vagy arany borítékban drbjá **K —10;** diókötő-drót 100 db. **K —20.** Üveggyöly-lánc 1 1/2—2 m. hosszú, a golyók nagysága szerint **K —90, —95, 1.20, 1.40.** Karácsonyfa-gyertyák 24 db. dobozban **K —50,** nagyobb 15 db. dobozban **K —58.** Gyertyatartók tucatja **K —50.**

Karácsonyi jutalom!!

Minden tisztelt vevő, aki szeptember 1-étől november 30-ig egyszerre legalább 40 korona értékben megrendel, — kap ingyen karácsonyi jutalmul: 1 darab 4343. számú eisőrendű Sas Roskopf „Alarm” ébresztő órát éjjel világító számlappal 4 korona 20 fillér értékben, három évi írásbeli jótállással és 80 oldalas képes főárjegyzékemet az 1908. évről.

Kicsérelés megengedve vagy a pénz vissza, tehát kockázat kizárva! Szétküldés utánvétellel, vagy az összeg előzetes beküldése ellenében.

Legelőszérűbb a megrendelést a postautalvány szelvényen eszközölni. A szállítás postafordultával történik. Ezért tehát **okvetlen szükséges** a megrendelőlevélben vagy megrendelési kártyán megemlíteni, hogy a szállítás utánvétellel történjék-e vagy pedig az összeg postautalvánnyal előre elküldetett. Minden megrendelőnek érdekében áll megrendelését lehetőleg december 15. előtt beküldeni, miután december 15. után oly tömegben adatnak a küldemények a postára, hogy azoknak továbbítása nem történhetik oly gyorsan mint rendes körülmények között.

Első óragyár Brűx-ben Konrad János cs. és kir. udvari szállító Brűx 2036 sz. (Csehország)

131. 9-10.

200 oldalas, 3000 ábrát tartalmazó magyar főárjegyzékem kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve megküldetik.

5 korona!

Valódi svajci szab. „Roskopf” rendszerű horgony remontőr óra, felhúzó rugóval, védett tömör svajci horgonyművel, valódi zománcszámlap, szállító valódi védőolajozattal ellátott nikeltokban és sarkos fedellel, a szerkezet felett tojásdad kengyel, 36 óráig járó (nem 12 óráig) díszített és aranyozott mutatókkal, pontosan szabályozva, 3 évi írásbeli jótállással drbjá **K 5.—,** 3 darab **K 14.—.** Másodperemutatóival **K —6,** 3 db. vételnél **K 17.—.** Gazdag választék főárjegyzékemben.

7223. sz. Pénztárca egydarab világosharna szattyanbörből, nagy fűző-táska, 4 rekesz, rugóelsőkávával, nikellzárral, 9 cm. hosszú, 6 cm. széles **K 1.50.**

7202. sz. Oicsó jó pénztárca egydarab erős, sima bőrből, rozsdave, ólósor, marhabőr előrekesz, 4 rekesz és névjegytartóval, 3 zárral, 9 cm. hosszú, 6 cm. széles **K 1.35.**

Jobb pénztárca **K 1.85,** 2.10, 2.80, 3.10, 3.50, 3.80, 4.20 és feljebb.

Kérjen árjegyzéket!

